

Dette er beretningen om en gruppe mænd og kvinder fra danske frimenigheder, som i marts måned 1994 med bus kørte op gennem Sverige til Rusland for at hente 18 kristne russere af jødisk oprindelse tilbage til Israel.

ET FOLK FIK LOV AT REJSE - EN EXODUS FRA RUSLAND

Bragt som kronik i Nordjyske Stiftstidende den 24. MAJ 1994

-AF cand.psych. **Ruth Bering**

Spændingen i bussen steg, eftersom vi nærmede os den russiske grænse. Bureaukratiet var velkendt. Ville det gå glat eller skulle vi vente i timer og køre den lange strækning mellem grænsen og St.Petersborg i mørke. En strækning på 200 km, som det påstås, at nogle chauffører på grund af den russiske mafia kun kører med politieskorte.

“Vi” var 14 danskere fra forskellige kristne frimenigheder, hvis mål var at bringe 18 kristne russere af jødisk oprindelse tilbage til Israel. Men først skulle bussens medbragte fødevarer fordeles til de ældre og for størstedelens vedkommende også fattige jøder i St.Petersborg, der ikke forventede at kunne vende hjem til Israel. Fødevarer var kostbare. Inflationen i Rusland gik hurtigt. På kun to måneder var en dollar steget fra 1000 til 1800 rubler.

Grænseovergangen tog kun en halv time. Men mørket faldt på, og det sneede, inden vi denne martsdag i 1994 ad de dårlige russiske landeveje nåede St.Petersborg. Forinden havde jeg konstateret, at toiletterne stadig var dørløse båse på rad.

25 år var gået, siden jeg sidst besøgte St.Petersborg, dengang Leningrad. Med 5 millioner indbyggere er det Ruslands næststørste by. De fysiske rammer synes uforandrede. Dybe spor fra systemets hærgen og fallit, fra resultatet af 70 års forsøg på at save mennesker til efter abstrakte og åndsformørkede tankemodeller, forsvinder ikke med et fingerknips.

Her ser ikke ud til at være ske meget i alle de år. Og dog ejer byen en skønhed, der trods noget forfald stråler som hos en, der ikke skal leve af sit udseende, og netop derfor bliver smuk.

Det åndelige klima føltes forandret. Den spændte atmosfære, mistænksomheden synes ikke mere så nærværende. Ingen hviskede mere “pas på, han forstår dansk”, mens øjnene gav signal i en bestemt retning. Den ældre mutter, der for 25 år siden som fast inventar sovende på en briks vogtede dyden på enhver russisk hotelgang, var nu erstattet af en nutidig receptions dame. Toilet papiret havde ikke mere kvalitet af bølgepap, men flaskevandet på det store hotel ved Neva-floden var stadig lunkent og smagte af klor.

Men nye spændinger var kommet til. Kriminalitet og lovløshed gjorde, at ingen russer i St.Petersborg gik ud efter klokken ti om aftenen. Og selv om kommunismens ånd er afsløret, er 70 års tungtarbejdende bureaukrati som et klistret edderkoppespind at komme ud af. De demokratiske tilstande, man var blevet lovet, lod vente på sig. Slipper folkets tålmodighed op? Hvordan vil man modtage demokrati i et land, hvis grundsubstans har været bygget op på korrupsion og bestikkelse. Hvor mennesker generelt ikke er vant til at bestille ret meget, fordi de har mistet enhver kontakt med deres eget arbejdes mening i et system, som ingen gøres ansvarligt for eller har indblik i. Ville jøderne risikere endnu engang at blive udråbt som syndebukke for et lands elendighed?

For 25 år siden svor jeg, at her ville jeg aldrig tilbage til. Og dog står jeg her igen og indser endnu engang, at ordet “aldrig” er et problematisk ord, som livets ordbog nægter at anerkende. Vi besøger en russisk ortodoks kirke lidt uden for centrum. Nogle ældre kvinder tigger med fremstrakte hænder foran kirkedøren. Indenfor er dagslyset erstattet af utallige lamper. Atmosfæren er fortættet. Vokslys brændes, ikoner kysses. Der er samtidig aktiviteter i gang tre forskellige steder. I en lang kø skrifter man efter tur foran en præst med et vældigt gråt fuldskæg, hvorefter han et kort øjeblik holder et helligt klæde over den pågældendes hoved. Nogle meter herfra synger et kor, og der celebreres messe. Lidt længere borte står tre åbne kister, hvori ligger to mænd og en kvinde. I Rusland lukkes kisten ikke under ceremonien.

Så er der mere liv i den karismatiske menighed efter vestligt mønster, hvor flere hundrede mennesker med løftede hænder er i gang med sang og lovprisning. Her er unge og ældre forenede i kærlighed til Jesus, og gospelmusikken swinger i takt med russernes åbenlyse glæde over frit at kunne løfte den Bibel, der i så mange år har været forbudt læsning.

Næste morgen klokken syv står de der. Frysende og småstampende i den kolde marts morgen. En lille flok på 18 personer, der skal tage afsked med deres pårørende og det land, hvis grænser de indtil nu aldrig har overskredet. Frosttågen fra nattens sytten minusgrader ligger som et røgslør over St.Petersborg denne morgen i 1994. Det brede fortov er fyldt med deres ejendele. Kufferter, kasser og pakker omviklet med sejlgarn, hvoraf noget ser ud til ikke at ville kunne holde til turens mål: Israel.

Nu, læsset for madvarer kan bussen give plads for levende mennesker. Den yngste 12, den ældste 76 år. Vi begynder at køre. En tåre viskes bort. Atmosfæren er spændt. Kan det være sandt ? Men det er sandt. Exodus II er en kendsgerning. Lad mit folk rejse.

Ved den finske grænse ud, gik det ikke så glat. Vi havde kørt to timer fra St.Petersborg, og ved grænsebygningen bad jeg en ung grænsevagt, om vi måtte benytte toilettet. Det kunne der ikke være tale om, mente han, mens han viftede med sin AK-47, jøderne kunne gå ud i sneen. Ja, så.... Stil jer op i en lang række efter mig, sagde jeg til flokken, hvorefter vi marcherede ind i bygningen, fandt et toilet og kom ud igen, mens grænsevagten skulede ondt. Et eksempel på, hvordan jøder blev behandlet i Rusland, ligesom deres sparsomme ejendele blev endevendt, inden de kunne få lov til at komme videre.

Vel ude af Rusland ændres den spændte atmosfære i bussen. Stilheden blandt vore venner afløses af latter og samtale. Som et stort kollektivt suk. Og i løbet af det par dage, vi tilbringer sammen med dem, inden de skal flyve til Israel, lærer vi dem at kende. Vi græder, vi synger og danser sammen med dem, og vi takker Gud. Det, de havde håbet, men ikke turdet drømme om, var blevet virkelighed.

Vi tager afsked med dem i lufthavnen i Finland. "Kom ikke det svundne i hu, tænkt ikke på fortidens dage! Thi se, nu skaber jeg nyt. Gennem ørkenen lægger jeg vej, floder i det øde land."(Esajas 43.18-19.)

Vor mission er tilendebragt og hjemrejsen begynder. Hver for sig sidder vi med vore tanker og genkalder i erindringen både rørende og morsomme situationer.

Der var gruppens danske deltager, der på strømpefødder og forsynet med en plasticpose på hver fod, gik gennem snesjappet ud til bussen, efter at han havde foræret de sko, han gik i, til en ældre, russisk jøde, hvis bare fødder var blå af kulde i de laser, der engang havde været sko, og som var holdt sammen af sejlgarn. Der var den unge pige, der næsten måtte slæbes ud af supermarkedet i Finland med det fristende modetøj. Der var musikerens stille, bedrøvede svar på mit spørgsmål om hans første indtryk af verden udenfor: "What do you want me to say?"

Der var, der var.... Og der var endnu engang erkendelsen af, at når mennesket - som i det socialistiske system - har erklæret Gud for død og gjort sig selv til alle tings mål, da begynder verden at miste de menneskelige dimensioner og glider mennesket af hænde.

Den ældre glade jøde med sine nye sko og Johannes på strømpefødder resten af turen.

